

Zanimljiva studija o pomorskom brodarstvu s druge obale Jadrana

Maria Ottolino: COMMERCIO E INIZIATIVA MARITTIMA IN PUGLIA 1876—1914 — LA SOCIETÀ DI NAVIGAZIONE A VAPORE »PUGLIA«, Napoli 1981. (Istituto di Storia Economica, Bari. Istraživački radovi za ovu studiju i objavljivanje ove knjige uvršteno je u financijski plan talijanskog »Consiglio Nazionale delle Ricerche«, Rim)

To je studija u obimu od 232 stranice teksta u kojoj se obradilo jedno vrlo zanimljivo i zaista vrlo značajno razdoblje pomorskog, brodarskog i trgovačkog poslovanja u regiji Puglia (Bari). Pročitavši ovu knjigu mi bismo prijevod originalnog naslova ove publikacije (sadržaja) u našem najslobodnijem prijevodu ovako preveli: POMORSKO BRODARSTVO PODSTREKAČ (INICIJATOR) POSLOVANJA KAPITALA U REGIJI PUGLIA 1876 - 1914 — PAROBRODSKA PLOVIDBA »PUGLIA«.

U stvari ova studija proučava, raspravlja i konačno određuje ulogu i značaj Parobrodске plovidbe »Puglia« ne samo na gospodarske prilike Puglie već više i mnogo šire od toga: ta je djelatnost imala i te kakav utjecaj na trgovački i brodski promet cijele Italije toga razdoblja. Zato talijanska vlada iz Rima povjerava ovom solidnom parobrodskom poduzeću brodske linije koje su povezivale Italiju »in an'ampia ragnatela di linee con le aree più remote del globo« (str. 214).

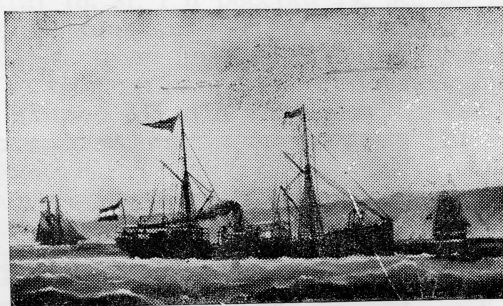
U prvom dijelu studije autorica govori o početku djelovanja »Puglie« te ekspanziji njene trgovačke parobrodске flote u svjetlu vrlo angažiranog poslovanja na jadranskom, mediteranskom i drugom brodsko prometnom tržištu.

Drugi dio knjige uzela je u razmatranje fazu konsolidacije i postepene dekadencije toga prvog parobrodarskog društva iz Barija.

Nema sumnje, autorici je uspjelo da svojom studijom dokaže kako je Parobrodarska »Puglia« postigla i dostigla svoj status broderske organizacije nacionalnog-talijanskog značaja. To se brodarsko poduzeće uspjelo othrvati teškoj ekonomskoj krizi koja je vladala u Italiji 1888-1894. godine. »Pugli« je to uspjelo tako uspješno što nije bio slučaj za mnoga druga talijanska poduzća. U tome autorica vidi veličinu vrijednosti i značaj uspješnog poslovanja financijskih, trgovačkih i pomorsko navigacijskih stručnjaka iz Puglie (Barija).

Međutim, nas ova studija zanima više s jednog drugog ugla našeg proučavanja ove teme. U toj knjizi zastupljeni su i naši jadranski gradovi. Naime, Parobrodarsko društvo

»Puglia« održavala je svojim brodovima redovne teretno putničke linije s našim lukama Pulom, Rovinjem, Rijekom, Ulcinjem i Barom. Tako su parobrodi »Puglie« održavali ove stalne brodske linije: Zadar — Ancona — Brindisi — Krf (str. 65). Godine 1885. parobrodi »Fieramosca« i »Peuceta« nekoliko puta su obavljali pomorsko lučke i trgovačke operacije u Kotoru u kojem su te godine boravili ukupno 39 dana (str. 102). Godine 1893. »Puglia« je uvela svakih petnaest dana svoju redovnu brodsku liniju: Ancona — Zadar (str. 122), a svakih sedam dana svoju prugu: Venecija — Trst — Rovinj — Zadar — Ancona — Bari — Bar — Drač — Valona — Brindisi (str. 122 i 124). Od 1893. do 1914. godine njihovi parobrodi su svake druge sedmice obavljali ova linijska putovanja: Ancona — Zadar — Bari — Split — Dubrovnik (ili Gruž) — Kotor — Risan a bila je uključena i Rijeka (str. 125, 155, 156, 181, 182, i 189). Godine 1899. u tim brodskim linijama »Puglie« nalazimo i luku Metković (str. 125, 156 i 157). Te su parobrodске teretno putničke linije bile uspostavljene radi: »stabilire più streeti e vantaggiosi rapporti commerciali con la Dalmazia, il Montenegro, l'Albania e l'Epiro«. Isto tako

bili su zahtjevi da se uspostavi i brodska linija s Ulcinjem (str. 126). Parobrod »Molfetta« je bila nabavljena za poštansku liniju, ali je bila posebno preuređena i brodograđevno rekonstruirana za prijevoz stoke iz Dalmacije (str. 146). Posbna linija ovog brodarara iz Barija pod oznakom »Gruppo 3°« obavljali su parobrodi određeni samo za dalmatinske luke (str. 163), »Gruppo 6°« liniju iz luka Dalmacije za Egipat, Siriju i Crno more (str. 163), te »Gruppo 18°« za liniju Ravena — Rijeka (str. 163 i 181). Međutim, nakon one vrlo dobro nam poznate poljoprivredne, vinogradarske (peronospora) i druge ekonomske krize u Dalmaciji parobrodi »Puglie«, koji su dotad bili angažirani u našim dalmatinskim lukama, sada su bili prisiljeni da traže novo brodsko pomorsko tržište izvan Jadrana.

Osim toga za nas je vrijedno ovo izdanje i usporedbe radi; na primjer s prvim parobrodarskim društvima u Dubrovniku. Tako je na primjer 1863. (Compartimento marittimo di Bari) Bari imao 883 trgovačka i ribarska jedrenjaka ukupne veličine od 24.012 tona. Godine 1875. Bari nabavlja prvi svoj parobrod od 231 tone. Godine 1882. Bari ima 433 trgovačka jedrenjaka ukupne veličine od 10.082 tone i šest parobroda ukupne veličine od 2.373 tone.

Nakon toga razdoblja »Puglia« se razvija u snažno parobrodarsko poduzeće Italije.

Ova studija je rezultat intezivnog rada Marie Ottolino koja je znanstveni suradnik u Institutu za ekonomsku povijest Sveučilišta u Bariju kojim vrlo uspješno upravlja prof. dr. Antonio Di Vittorio, a koji se bavi proučavanjem pomorsko trgovačkim i ekonomskim odnosima Barija i naših jadranskih gradova (posebno Dubrovnika).

JOSIP LUETIĆ

SLOBODNA PLOVIDBA - ŠIBENIK

**VRŠI PREVOZ SVIH VRSTA TERETA PO SVIM MORIMA SVIJETA
S VLASTITIM I UNAJMLJENIM BRODOVIMA**

Održava redovni servis na relaciji Jadran — Crno more — Jadran

Direkcija: Šibenik, Sarajevska 3

P.O.B. 125

Telegram: **Plovidba — Šibenik**

Telefoni: 23-755

Telex: 27325, YU PLOV

Šibenik, stara gravira iz 1753. godine